

Udskriftsdato: 15. december 2025

CIR1H nr 10584 af 15/12/2014 (Historisk)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 4991

Senere ændringer til forskriften

CIR1H nr 10245 af 21/11/2022

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år

Revideret 15. december 2014

1. Overblik og tjekliste

Før tiltalerejsning skal du være opmærksom på følgende.

Det er alene

- butiksindehaveren,
- restauratøren,
- hotelværten,
- kantineindehaveren
- forpagter mv.,

der straffes for overtrædelse af §§ 1-2 i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år, jf. lovens § 5, stk. 1. Medvirken straffes ikke, jf. bestemmelsens stk. 3.

Juridiske personer kan straffes efter stk. 2.

Den ansatte eller den unge kan således ikke straffes efter § 5. Se nærmere i pkt. 3.

Ved tiltalerejsning skal du være opmærksom på følgende:

- bødetaksterne afhænger af, om forholdet er begået før eller efter den 1. september 2013. Se nærmere i pkt. 5.1.

2. *Politiets efterforskning og sagsbehandling*

3. Forberedelse

Overtrædelse af §§ 1 og 2 i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år straffes med bøde, jf. lovens § 5, stk. 1. Efter bestemmelsen kan butiksindehaveren, restauratøren, hotelværten, kantineindehaveren mv. straffes for overtrædelsen. Det fremgår af § 5, stk. 1, 3. pkt., at straffelovens § 23 om medvirken ikke finder anvendelse på overtrædelser af loven.

Bestemmelsen indebærer, at hverken ansat personale eller den unge kan straffes for henholdsvis at sælge eller købe tobak og alkohol i strid med loven. Det samme gælder en bestyrer, der ikke er forpagter, hvorimod en forpagter kan straffes efter bestemmelsen.

Efter § 5, stk. 2, kan der pålægges juridiske personer strafansvar.

4. Jura

4.1. Lovens anvendelsesområde

Ifølge § 1, stk. 1, i lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år gælder der et forbud mod salg af tobaksvarer til personer under 18 år alle steder, hvorfra der sælges tobaksvarer, dvs. både i butikker, der har detailsalg, og på restauranter, hoteller, barer mv.

Ved tobaksvarer forstås varer, der er bestemt til at ryges, indsnuses, suttes eller tygges, hvis de helt eller delvist er fremstillet af tobak, samt varer, der fortrinsvis benyttes i forbindelse med tobaksrygning (f. eks. piber, cigaretpapir og lignende), jf. § 1, stk. 2, nr. 1 og 2.

Aldersgrænsen

Ifølge § 2, stk. 1, i loven må der ikke sælges alkoholholdige drikkevarer med en alkoholvolumenprocent på 1,2 eller derover til personer under 16 år. Dette forbud gælder butikker, hvorfra der foregår detail-
salg. Ved detailsalg forstås salg af varer direkte til forbrugere. Ifølge § 2, stk. 2, må der fra sådanne butikker endvidere ikke sælges alkoholholdige drikkevarer med en alkoholvolumenprocent på 16,5 og derover til personer under 18 år.

Det bemærkes, at der i restaurationsloven er et forbud mod servering af stærke drikke (2,8 pct. volumen alkohol eller derover) til personer under 18 år. Om straffen for overtrædelse heraf henvises i øvrigt til rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Restaurations-virksomhed og alkoholbevilling mv.

Den hidtidige aldersgrænse på 15 år for butikssalg af alkohol blev hævet til 16 år ved lov nr. 213 af 31. marts 2004 om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år, der trådte i kraft den 1. juli 2004. Ved loven blev der endvidere indført et forbud mod salg af tobak til personer under 16 år.

Ved lov nr. 536 af 17. juni 2008 blev aldersgrænsen for salg af tobak hævet til 18 år. Ved lov nr. 707 af 25. juni 2010, der trådte i kraft den 7. marts 2011, blev aldersgrænsen for butikssalg af drikkevarer med en alkoholprocent på 16,5 og derover, dvs. hedvin og stærk spiritus, hævet fra 16 år til 18 år.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år

Overtrædelser begået efter den 1. september 2013

Overtrædelse af lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år § 1 og 2 straffes med bøde, jf. lovens § 5, stk. 1.

Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at overtrædelsen er af grov eller gentagen karakter. Dette fremgår af § 5, stk. 1, 2. pkt.

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt anvende nedenstående bødepåstande i sager om overtrædelse af lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år:

1. gang	5.000 kr.
2. gang	10.000 kr.

3. gang	20.000 kr.
---------	------------

Bestemmelsen i § 5, stk. 1, har fået sin nuværende affattelse ved lov nr. 327 af 23. marts 2013 om ændring af lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år mv. Det fremgår af forarbejderne til ændringsloven (L 113 af 10. januar 2013, de specielle bemærkninger til § 5), at straffene for overtrædelse af §§ 1-2 skal skærpes i overensstemmelse med de ovenfor nævnte bødepåstande. Lov nr. 327 trådte i kraft den 1. september 2013.

Det fremgår endvidere, at hvis der i et førstegangstilfælde er flere forhold til samtidig pådømmelse (gentagen karakter), eller hvis forholdet i øvrigt kan betegnes som værende af grov karakter, vil bøden som udgangspunkt skulle udmåles til et højere beløb end den nævnte strafposition på 5.000 kr. I tilfælde at en ny sag mod samme person vil de anførte strafpositioner på ny gælde, dog således at overtrædelse af grov eller gentagen karakter også i anden- og tredjeangstilstfælde som udgangspunkt vil betyde en forhøjelse af bøden i forhold til de anførte strafpositioner.

De angivne straffniveauer er vejledende og kan fraviges af domstolene i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger formildende eller skærpende omstændigheder.

Overtrædelser begået før den 1. september 2013

Det bemærkes, at de ovenfor angivne bødetakster gælder for overtrædelser af § 1 og 2 begået efter den 1. september 2013, hvor lov nr. 327 trådte i kraft. Hvis en overtrædelse af bestemmelserne er begået før den 1. september 2013 skal anklagemyndigheden i førstegangstilfælde anvende en bødepåstand på 2.000 kr., i andengangstilfælde 5.000 kr. og i tredjeangstilstfælde 10.000 kr. Dette fremgår af forarbejderne til lov nr. 213 af 31. marts 2004 (L 95 af 26. november 2003, de specielle bemærkninger til straffebestemmelsen).

Om fravigelse af strafpositionerne se ovenfor om overtrædelser begået før den 1. september 2013.

5.2. Nedsættelsesgrunde

Bøderne nedsættes for personer med særlig lav indtægt i overensstemmelse med ordningen på færdselslovens område.

Bøden til personer med særlig lav indtægt kan – hvis den sigtede fremlægger den fornødne dokumentation for sine indtægtsforhold – nedsættes til det halve beløb. Indtægtsgrænsen reguleres en gang årligt.

Det bemærkes, at det er forholdene på gerningstidspunktet, der er afgørende for en eventuel nedsættelse.

Om nedsættelse af bøder henvises i øvrigt generelt til rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Færdsel – Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager.

6. Efter dom

6.1. Domme til Vidensbasen

Det skal overvejes, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase.

En dom kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser straffniveauet eller praksis for rettighedsfrakendelse mv. inden for et sagsområde, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel betydning for retstilstanden. Samtidig kan en dom være egnet, hvis den vedrører et område, som ikke allerede er dækket på Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

Skemaer til indsendelse af domme til Vidensbasen findes i Vidensbasen på AnklagerNet.

7. Love og forarbejder

Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år:

Seneste lovbekendtgørelse og hovedlov

- Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 21. oktober 2008 Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år
- Lov nr. 213 af 31. marts 2004 om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år (L 95 af 26. november 2003)

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 327 af 23. marts 2013 om ændring af lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år mv. (L 113 af 10. januar 2013)

Rigsadvokaturen, den 15. december 2014

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten